

Aan algemeen bestuur 30 oktober 2023

Informatienota

Datum	9 oktober 2023	Portefeuillehouder	B.J. van Vreeswijk
Documentnummer		Programma	Bestuur en belastingen
Projectnummer		Afdeling	
Bijlage(n)		Opsteller	
Onderwerp	Kwijtscheldingbeleid		

Kennisnemen van

Het actuele kwijtscheldingsbeleid en de verruimingsmogelijkheden die er zijn.

Inleiding

Het kwijtscheldingsbeleid is een regelmatig terugkerend onderwerp op de bestuurlijke agenda. Zo is hier in de Bestuursagenda 2023-2027 (vastgesteld op 12 juni 2023) een passage over opgenomen. De wens van het ab is het kwijtscheldingsbeleid nog een keer tegen het licht te houden. Het streven is dit bij de behandeling van de begroting 2024 mee te nemen. Hierbij speelt de praktische uitvoerbaarheid een rol.

In deze discussienota laten we zien wat ons huidige kwijtscheldingsbeleid omvat en welke verruimingsmogelijkheden er zijn. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de financiële consequenties van de verschillende mogelijkheden.

Kernboodschap

Wettelijk kader

De wetgever maakt het mogelijk om huishoudens met een laag inkomen en weinig tot geen vermogen geheel/gedeeltelijke kwijtschelding te verlenen voor de waterschapsbelastingen. De kwijtscheldingsnorm bedraagt minimaal 90% van de bijstand. Voor waterschappen en ook gemeenten geldt dat zij 100% van de bijstandsnorm mogen hanteren. De kwijtschelding geldt zowel voor de zuiverings- als de watersysteemheffing. In de afgelopen jaren heeft de wetgever een aantal mogelijkheden tot verruiming van kwijtschelding mogelijk gemaakt. Deze worden later in deze nota toegelicht.

Huidige kwijtscheldingsbeleid Vallei en Veluwe

Het waterschap hanteert een kwijtscheldingsnorm van 100%. Dit houdt in dat een huishouden met een inkomen onder de bijstandsnorm, voor kwijtschelding in aanmerking kan komen. Als we kwijtschelding verlenen dan doen we dat voor het gehele bedrag van de

betreffende aanslag. Het geldt zowel voor de ingezetenenheffing als voor de zuiveringsheffing woonruimten.

De geraamde inkomstenderving in de begroting 2023 is als volgt:

Taak	Kwijtschelding	
	Bedrag	In % belasting-opbrengst
Zuiveringsheffing	2,1 miljoen	2,0%
Ingezetenenheffing	1,0 miljoen	1,4%

Het algemeen bestuur heeft tot nog toe besloten geen gebruik te willen maken van de beschikbare verruimingsmogelijkheden.

Verruimingsmogelijkheden

Het gaat om de volgende mogelijkheden:

1. Kwijtschelding voor kleine ondernemers met een inkomen op bijstandsniveau;
2. Bij de berekening van het besteedbaar inkomen rekening houden met de kosten van kinderopvang;
3. Voor huishoudens met een AOW-inkomen bestaat de mogelijkheid om hogere inkomensgrenzen te hanteren.
4. Verruiming vermogensnormen kwijtschelding.

De bovenstaande 4 verruimingsmogelijkheden zijn afzonderlijk benoemd maar kunnen ook in combinatie ingezet worden.

Bij de uitwerking van de eerste drie mogelijkheden is gebruik gemaakt van het rapport van het Centrum voor Onderzoek en Economie van de Lagere Overheden (Coelo) uit 2016, geactualiseerd met tarieven en woonruimten 2023.

Korte toelichting bij de 4 verruimingsmogelijkheden:

Ad1. Kleine ondernemers

- Keuzemogelijkheid per 1 april 2011.
- Het gaat hierbij om de privé-aanslagen van kleine ondernemers die voor kwijtschelding in aanmerking kunnen komen.
- Het betreft circa 2% van het aantal huishoudens, ruim 9600.
- Hiervan komen circa 3,6% in aanmerking voor kwijtschelding.
- Financiële gevolgen indien gekozen wordt voor deze verruimingsmaatregel:
  - Inkomstenderving: € 72.000,-
  - Toename perceptiekosten € 20.000,- (ca € 60 per aanvraag).

Ad2. Kosten kinderopvang

- De kosten voor kinderopvang mogen per 1 januari 2012 meegenomen worden bij de berekening van het besteedbaar inkomen. Het gaat hierbij alleen om de noodzakelijke kosten.
- Het is alleen wettelijk toepasbaar voor alleenstaande ouders.
- De doelgroep betreft ongeveer 39.000 huishoudens.

- Circa 400 hiervan komt in aanmerking voor kwijtschelding.
- Financiële gevolgen:
  - Inkomstenderving circa € 100.000,-
  - Toename perceptiekosten is beperkt. Het betreft met name extra aanvragen. (€ 5.000,-)

Ad3. Verruiming AOW

- Bij de berekening van de betalingscapaciteit mag per 1 januari 2012 gerekend worden met hogere inkomensgrenzen bij huishoudens met leden van 65 jaar en ouder. Dit als gevolg van een wijziging in het systeem van belastingtoeslagen.
- Het gaat hier om huishoudens met alleen AOW-inkomsten.
- De doelgroep omvat circa 140000 huishoudens met AOW-inkomsten.
- Bij verruiming komen circa 280 (0,2%) huishoudens in aanmerking voor kwijtschelding.
- Financiële gevolgen:
  - Inkomstenderving circa € 71.000,-
  - Toename perceptiekosten is beperkt. Het betreft met name extra aanvragen. (€ 5.000,-)

Ad4. Verruiming vermogensnormen

Met ingang van 2022 is verruiming mogelijk van de vermogensnormen. Dit houdt in dat de extra toegestane middelen waarover burgers mogen beschikken (bijvoorbeeld spaargeld) zonder dat dit hun recht op kwijtschelding in gevaar brengt, maximaal € 2.000,- voor echtgenoten bedraagt. Voor alleenstaande ouders geldt een maximum van 90% van dit bedrag en voor alleenwonenden 75%. De financiële consequenties van deze verruiming zijn niet bekend. De inschatting is dat de financiële impact relatief beperkt is.

Overwegingen bij de verruimingsmogelijkheden

Bij de bestuurlijke afweging al dan niet gebruik te maken van de verruimingsmogelijkheden spelen o.a. de volgende overwegingen:

- kwijtschelding werkt het zo dat de geraamde minderopbrengst als gevolg van verwachte kwijtschelding aan huishoudens door de overige huishoudens wordt opgebracht;
- de financiële gevolgen zoals perceptiekosten en inkomstenderving zijn relatief gering;
- bij de verruimingsmogelijkheid voor kleine ondernemers kan het moeilijk zijn om het inkomen en vermogen van de ondernemer te bepalen. Een voorlopige aanslag is vaak pas in het najaar na het belastingjaar beschikbaar. De definitieve aanslag kan drie jaar op zich laten wachten;
- de overige drie verruimingsmogelijkheden zijn relatief eenvoudig door te voeren;
- het voeren van inkomenspolitiek is voor gemeenten en het Rijk en niet voor de waterschappen.

Kwijtscheldingsbeleid bij de waterschappen

Bij de jaarlijkse uitvraag van de bedrijfsvergelijking wordt het kwijtscheldingsbeleid bij de waterschappen uitgevraagd. De tabel met de uitkomsten van de uitvraag begroting 2023 is als bijlage opgenomen.

Conclusies bij dit overzicht zijn:

Kwijtschelding ingezetenenheffing:

- Toegepast bij alle waterschappen;
- Norm 100%, m.u.v. De Dommel (95%);
- Kwijtschelding van het gehele bedrag

Kwijtschelding zuiveringsheffing:

- Bij alle waterschappen met uitzondering van Schieland en Delfland, die passen geen kwijtschelding toe voor de zuiveringsheffing;
- Norm 100%, m.u.v. De Dommel (95%);
- Kwijtschelding van het gehele bedrag.

Verruimingen:

- Kwijtschelding voor kleine ondernemers wordt toegepast door 10 van de 21 waterschappen;
- Verruiming vermogensnormen bij AOW'ers wordt toegepast door 8 van de 21 waterschappen;
- Verruiming vermogensnormen voor alle belastingplichtigen wordt toegepast door 9 van 21 waterschappen;
- Rekening houden met kosten van kinderopvang bij alleenstaande ouders wordt door 7 van de 21 waterschappen toegepast.

Rijn-oost waterschappen (geel gearceerd in bijlage 2)):

De Rijn-oost waterschappen hebben in grote lijn hetzelfde beleid bij het al dan niet toepassen van de verruimingsnormen. De hoofdlijn is dat er geen gebruik wordt gemaakt van de verruimingsmogelijkheden. Er zijn twee uitzonderingen, Rijn en IJssel past wel kwijtschelding toe voor kleine ondernemers en Vechtstromen past ruimere vermogensnormen toe voor alle belastingplichtigen.

Vervolgstappen

Deze informatienota kan gebruikt worden bij de behandeling van de begroting 2024 zoals beschreven in de bestuursagenda.

Eventuele aanpassingen moeten voor 1 december 2023 bekend zijn bij het belastingkantoor GBLT.

Bijlagen

Bijlage 1: Samenvattend overzicht eerste drie verruimingsmogelijkheden.

Bijlage 2: Kwijtscheldingsbeleid waterschappen in Nederland.

Ondertekening

Dijkgraaf en heemraden

Bijlage 1 Samenvattend overzicht verruimingsmogelijkheden kwijtschelding.

Keuzemogelijkheden	Huidig kwijtscheldingsbeleid	Kleine ondernemers	Kinderopvang	AOW
Gevolgen Belastingopbrengst	Opgenomen in begroting	Lager € 72.000	Lager € 102.000	Lager € 71.000
Gevolgen perceptiekosten	Opgenomen in begroting	Hoger € 20.000	€ 5.000	€ 5.000
Effect lastendruk¹⁾ (in %)	Geen	Toename 0,05%	Toename 0,06%	Toename 0,04%
Overige effecten	Geen	Positieve reacties doelgroep	Positieve reacties doelgroep	Positieve reacties doelgroep

¹⁾ getallen effect lastendruk o.b.v. een meerpersoonshuishouden met een koopwoning

